

Cez divoký Kurdistan

„Kurdistanaaaaan?! To ste si nevedeli vymyslieť čo si lepšie?“

Tak takéto reakcie na odpoveď kam sa pôjdeme pozrieť tento rok do sveta, som musel počúvať takmer celé polročné obdobie prípravy od známych a kamarátov. Ono sa im netreba veľmi čudovať, ale lákadlá na mape boli pre nás oveľa silnejšie ako rozumné uvažovanie. Predstavy o pohoriach Malej Ázie a úplne iného životného štýlu Turkov a Kurdov živili predstavivosť do prasknutia.

V polovici augusta 2008 sedíme v lietadle a usilujeme sa vtisnúť do úzkych sedadiel. Tentoraz cestujeme iba dvaja – ja a poručík Ján Zuzaniak, alias Paedr, technik StrapKIS (Stredisko riadenia, prevádzky komunikačných a informačných systémov) Trenčín. Istanbul je síce už pod nami, ale to je len predjedlo. Na opačný koniec Turecka do Kurdistanu, ktorý je na skok od Iránu, je to ešte 1 600 kilometrov. Priatelia, ale žiadne lietadlo; autobus je tým magickým približovadlom do

zeme zaslúbenej bajkerom! Našťastie autobusy v Turecku sú na počudovanie oveľa komfortnejšie ako u nás, a preto sme prvý 12-hodinový presun zvládli voelku v pohode.

HĽADÁME DOBRODRÚŽSTVO!

Ocitol sme sa v centrálnom Turecku, v oblasti zvanej Kapadokia. Je to krajina plná bizarných komínov, vytvorených z vápencových skál. Dodnes sú tu oblasti, kde domáci tieto komíny obývajú. Zelené je poriedko, siva a krémová farba sú v silnej prevahe. Podľa plánu sme tu začali púť jazdy a aj výšlap na pešo. A že tu je na čo pozerieť, dokazovala kopa turistov. Nás však nezaujímali výlety s cestovkou. Zuby sme si brúsili na nádrny terén v okolitých údoliach a ako lahôdku nám Turecko naservirovalo takmer štvrtisícovú sopku Erciyes Dagı.

Po počiatčom blúdení sa konečne dostávame nad Goreme (mestečko, kde sme ubytovaní) a s vyplazenými jazykmi v horúčave dupeme do pedálov. Času je habadej a dnešný výlet predĺžujeme o kratšiu hrebeňov-

ku, na ktorú sme náhodou natrafili na horizonte. Solidnou stminou sme sa vyškríabali do výšky 1 600 metrov. Zjazd je doslova čerešničkou na torte! Spod kolies bicyklov odhrkujú kamene a piesok, prašný závoj sa za nami ťahne desiatky metrov. Samozrejme, letíme dolu, ako sa len najrýchlejšie dá.

„Stojimel!“ kričím na Paedra s neblahou predtuchou, ktorá sa postupne mení na moju nočnú moru. Totž lepiť šiesty defekt počas jedného dňa nie je medľízať, ani keby bol turecký. Káľich horkosti si musím vypíť do dna a váženému čitateľovi prezradím, že za celý výlet ich bolo 38!!!

Ďalší deň je na rade Rose Valley, alebo keď chcete Ružové údolie. Tento na prvý počutí romantický kus zeme skrýva pre bajkerov množstvo singlov (terénna cesta, do ktorej sa zmestí len jeden jazdec – to je to najlepšie, čo môže človek jazdiť) a terénu koľko hrdlo či nohy ráčia. Sme tu sami, nejdeme podľa mapy, ale len intuitívne hľadáme cestu v spleti chodníkov. Parádne technické jazdenie. Kolega Paedr tiež nahadzuje bolestivý úsmev (zo sucha a prachu popraskané pery) a krúti ostošest. Po celom dni sme spoločne skonštatovali, že tí Turci majú nacož kde jazdiť a nápis v katalógu „Mountainbike paradise“ nemá ďaleko od pravdy.

DOSIAHNEME KRÁTER SOPKY?

Sopka Erices Dagi je najvyšším vrchom v centrálnej Turecku a svojou výškou 3 917 metrov sa hrdí číne aj rozpadáva (viditeľne eroduje) nad veľkomestom Kayseri. Výstup nie je pre skúseného turistu problém. Čo sme však podcenili, bolo poriadne preštudovanie chabej mapky z internetu. Blúdili sme po vyprahnutých svahoch až do večera. Druhým problémom bola voda. Tri litre na osobu je v týchto podmienkach na dva dni zúfalo málo, a preto sme pili len po jednom hlte a vo veľkých odstupoch. Na prespanie sme zvolili malú ploštinu vo výške nad 3 200 metrov. Stan ako zvyčajne nemáme a ani sme ho zo Slovenska nebrali, v prípade zlého počasia to musíme vydržať pod ponorom.

„Musel by sa stať zázrak, aby sme dosiahli zajtra vrchol,“ skonštatovali sme spoločne pred spaním. Náladu nám zlepšil až povinný večerný dezinfekčný frťan.

Ráno sme už v zúfalom zvolili riskantný prechod sutoviskom a skúsili sa dostať k ďalšiemu hrebeňu, ktorý vyzeral ako správna cesta. Opäť sme v nezavideniahodnej situácii bez vody - nahrádzame ju špinavým snehom, doslova ho hltáme, až mám necitlivé ústa. O tom, že správny chodník je ešte ďalej, ako sme predpokladali, nás presvedčili stúpajúce postavy v diaľke. „Čo teraz?“ pýta sa Paedr. Bez vody to nejde, to si obaja uvedomujeme. Po krátkej porade sme chtiac-nechtiac sklopili uši a otočili to naspäť s predsavzatím, že je to posledný raz, čo sme podcenili prípravu. Vzdialenosť, ktorú sme prešli za tieto dva dni, by pohodlne stačila na dva výstupy na Erices - samozrejme, po správnej ceste.

SMER KURDISTAN A SOPKA ČÍSLO DVA

Po týždni v Kapadokii nadšiel našej výprave čas zbaliť kufre a vytrpieť si nekonečných 13 hodín v autobuse. Smerujeme na východ do Kurdistanu. Nevieme presne, do čoho ideme, ale hádam to nebude až také zlé a že PKK (Kurdská strana pracujúcich) unesie radšej ďalších Nemcov ako chudobnú Slovač. V meste Tatvan, ležiacom pri obrovskom jazere Van na juhovýchode Turecka, sme vyskočili z autobusu. Nie je tu veľní čo obzerať a oproti Goreme môže byť Tatvan zaujímavý len ako prístup pod sopku Nemrut Dagi, ktorá vo svojich útrobach ukrýva druhý najväčší kráter na svete s priemerom úctyhodných

osem kilometrov. V plnej polnej (čiže batoh, spacák a ostatná výstroj) sme sadli po prebdení noci cestovaním na bajky. Len nohy nie a nie sa rozhybať. Stúpanie má trinásť kilometrov a zdá sa nekonečné.

Vstup do kráteru je impozantný! Až sme si vzdychli nad jeho nádherou. Ťažko sa dá opísať a ani fotografie nie sú schopné vystihnúť jeho rozmer. Sme 2 533 metrov nad morom, takto vysoko sme na bajkách ešte neboli. V kráteri je viacero jazier: väčšie modré a menšie zelené s termálnymi prameňmi sú priamo pod nami. Medzi nimi by podľa domácich mali byť kempy. Samozrejme, v kurdskom poňatí je kemp v podstate kopa kameňov a celťová plachta. Na komfort si nepotrpíme, teda kemp spĺňa naše požiadavky. Strávili sme tu dve noci a okrem Čechov sme stretli pri výjazde plne ozbrojených vojakov. Podľa všetkého to boli Turci. Turecká armáda silou-mocou ukazuje domácim Kurdom, kto tu je pánom.

POSLEDNÝ CIEĽ A ZÁVER

Suphan Dagi bola posledným cieľom našej výpravy. Táto štvrtistková je druhý najvyšší vulkán Turecka, hneď po posvätnom Ararate. Na prvý pohľad vyzera ako obrovská kopa skál a hliny. Úplný vrchol je pravdepodobne skrytý a vyzerať to tak, že tu nestretneme ani živáčka. Horu máme úplne pre seba. Monotónne stúpanie bez technických ťažkostí, ako to na sopkách býva zvykom, ubieha dokonca pomaľšie ako pracovný čas! Slnko to dnes už prestáva baviť a tak sa poberá za

horizont, cítiť sa ochladzuje, veď sme vo výške vyše 3 500 metrov. Mrazivý vietor znižuje počítovú teplotu, už si nemám čo obliecť a zahriať nepomáha ani šťamprik. Našťastie noc pod kamennou stenou je voľku pokojná a zo spánku ma budila len predstava kurdského separatistu zakrádajúceho sa pomedzi skaly.

Ťažko sa hľadá horší pocit, ako keď vyleziete z vyhriateho spacáku ráno von. Zima nás poháňa a záverečných 600 výškových metrov máme rýchlo za sebou. Výhľad z vrcholu je zastretý v prachu, a vidno len kráter s malým ľadovcom - povinné vrcholové fotky nám až tak nekompenzovali celú námahu, ale ten pocit! Ďalší vrubok k bicyklom zdolávaným štvrtistkovkám. Pozvrtnutí sa na páte na vrchole tejto hory sa normálne tešíme domov. Každý krok znamená o nejaký kúsok bližšie na Slovensko. Tomu hovorím hnacia sila a morálna podpora, veď už len 3 000 kilometrov.

Pár slov na záver: Všetko naplánované je splnené, možno zamrzí len neúspešný pokus o vrchol Ericesu, ale nič a nikto nie je dokonalý a tak tomu neprikladáme veľkú váhu. Kurdistan a Turecko je diametrálne odlišná krajina ako naše malé Slovensko, a veci tu bežné sú nezvyklé u nás a naopak. Presne preto človek podstupuje útrapy cestovania a všetku tú námahu, aby sa aspoň na chvíľu odpútal od domáceho stereotypu a spoznal niečo nové. Preto môžem našu mikropedickú hodnotiť len pozitívne - úloha bola splnená.

Text a foto PAVEL CHREŇČÍK

